LAUSUNTO TALOUSVALIOKUNNALLE

KAA 7/2025 VP KRÄÄSÄTALOUS KURIIN – SUOMALAISYRITYSTEN JA KULUTTAJIEN OIKEUKSIEN PUOLESTA

SENJA LAAKSO, EVA HEISKANEN, KATRI KOISTINEN JA TONI RUUSKA
KULUTTAJATUTKIMUSKESKUS, HELSINGIN YLIOPISTO

KULUTTAJATUTKIMUSKESKUKSEN HUOMIOT (1/2)

- Aloite on **erittäin kannatettava**
  - Ehdotetut toimenpiteet (mainonnan rajoitukset, vero-ohjaus) hyvä alku ”krääsätalouden” rajoittamiseksi
  - Laajempaa EU-sääntelyä odotellessa ja niitä täydentämään kansalliset toimenpiteet tärkeitä
  - Myös muita keinoja pohdittava (esim. sosiaalisen median rajoitukset ja kiertotalouden edistäminen)
  - Toimijoiden ja toimintatapojen nopea kehitys otettava huomioon

- **Kuluttajan näkökulmasta** halpaverkkokaupassa useita ongelmia
  - ”Pimeän muotoilun” keinot (esim. pelillistäminen) kannustavat impulssiostoihin ja tarpeettomaan kulutukseen
  - Sosiaalisen median markkinointi (myös laajemmin) kannustaa kuluttamiseen (”pitää saada mitä muillakin”)
  - Halvat hinnat tuottavat oletuksen kertakäyttöisyydestä: laatua ei edes odoteta
  - Puutteellinen tuoteturvallisuus siirretään kuluttajan ja yhteiskunnan ongelmaksi

KULUTTAJATUTKIMUSKESKUKSEN HUOMIOT (2/2)

- Ongelmia myös **kestävän kulutuksen ja kiertotalouden näkökulmasta**
  - Tuotteita ei voi korjata eikä kierrättää → kasvavat jätemäärät ja kierrätysjärjestelmien kuormitus
  - Halpatarjonta heikentää käytettyjen tavaroiden ja korjaamisen kannattavuutta
  - Epäreilu kilpailutilanne kotimaiselle kaupalle, mutta myös mm. korjaus- ja kierrätyspalveluille

- **Kuluttajaryhmien väliset erot**: halpaverkkokaupasta ostaminen korostuu pienituloisilla, yksinhuoltajilla, maaseudulla asuvilla
  - Ostamisen massa muualla, mutta riskit kasautuvat näille ryhmille
  - Ostetaanko halpaverkkokaupasta tarpeeseen ja kuinka paljon? → tarve tutkimukselle

- Rajoitusten rinnalle **kestäviä ja kohtuuhintaisia vaihtoehtoja**, huolto-, korjaus- ja kierrätyspalveluita sekä materiaalisen ylikulutuksen kyseenalaistamista

KIITOS

Senja Laakso,
Kuluttajatutkimuskeskus, Helsingin yliopisto
senja.laakso@helsinki.fi